

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Πούλαγαν οι άνθρωποι όσο όσο τη γη και τα σπίτια τους κι έφευγαν για την Αμερική, τον Καναδά και την Αυστραλία. Στο σταθμό του τρένου, που θα τους κατέβαζε στο λιμάνι του Πειραιά, καθισμένοι στις βαλίτσες, στα μπογαλάκια, κατάχαμα, περίμεναν από τα ξημερώματα, με τις ώρες, άντρες, γυναίκες, παιδιά. Το χωριό άδειαζε. Καμιά φορά, σε μian άκρη, κάποιος ξεδίπλωνε ένα χάρτη που του 'χαν δώσει στο πρακτορείο της μετανάστευσης. Πήγαιναν οι άλλοι και τον τριγύριζαν, έσκυβαν από πάνω του για να δουν τους μακρινούς παραδείσους που περίμεναν όλο εκείνο το φτωχό και συφοριασμένο λεφούσι. Χωριάτικα ροζιασμένα δάχτυλα άγγιζαν τη χάρτινη απεραντοσύνη του κόσμου, χάραζαν τους ωκεανούς και τις θάλασσες, χάιδευαν καρπερά χώματα, λιβάδια με πλούσιο και καταπράσινο χόρτο.

Οι άνθρωποι των πρακτορείων έρχονταν συχνά στο χωριό και κόλλαγαν στους τοίχους των καφενείων μια μεγάλη χρωματιστή αφίσα, χωρισμένη στα δύο. Από τη μια μεριά ένας χωριάτης κουρελιασμένος δούλευε σαν το σκυλί, έσκαβε ένα χωράφι γιομάτο πέτρα, κι από το κούτελό του έτρεχε ποτάμι ο ιδρώτας. Από την άλλη, καλοντυμένος σαν άρχοντα και ξεκούραστος, ένας άντρας έσπερνε, μα ίσα που προλάβαινε να ρίξει το σπόρο στη γη κι αμέσως πίσω του φύτεωνε, έβγαιναν φύλλα και άνθη. Από κάτω μεγάλα κεφαλαία και κατακόκκινα γράμματα: Η ΓΗ ΠΟΥ ΕΧΕΤΕ ΚΑΙ Η ΓΗ ΠΟΥ ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ.

Ύστερα το τρένο ερχόταν. Οι άντρες άρπαζαν τα μπογαλάκια, τις βαλίτσες και τα παιδιά, οι γυναίκες που βύζαιναν τα μωρά τους, κούμπωναν βιαστικά τα πολκάκια κι έκαναν το σταυρό τους. Μερικοί έκλαιγαν, άλλοι γελούσαν, αλλά οι περισσότεροι κάθονταν σε μian άκρη του βαγονιού σοβαροί και αμίλητοι, έσφιγγαν για σιγουριά το κομπόδεμα που 'χαν κρυμμένο στον κόρφο, τους έπαιρνε ο ύπνος.

Κάθε φορά όλο και κάποιος βρισκόταν και μετάνιωνε την τελευταία στιγμή, κι εκεί που πήγαινε ν' ανέβει στο τρένο, ξανάρπαζε τα μπογαλάκια του, έπαιρνε τη φαμίλια του και γύριζε σπίτι. Άλλοι έλεγαν ότι τον είχε μεταπείσει η γυναίκα του, άλλοι πως είχε δειλιάσει, και μερικοί βεβαίωναν ότι έβλεπαν όλους αυτούς τους μετανιωμένους να στρέφονται και να παρατηρούν πέρα μακριά, άλλοτε ένα πουλί που πετούσε ψηλά πάνω από τον ορίζοντα, άλλοτε πάλι της εκκλησιάς το καμπαναριό, με μια παλιά, μισοχαλασμένη πελαργοφωλιά στην κορφή του.

Την πρώτη νύχτα, στριμωγμένοι σαν πρόβατα στου караβιού το κατάστρωμα, έσμιγαν και με άλλους πολλούς Έλληνες από τα νησιά αλλά και ξένους ταλαιπωρημένους, που κατέβαιναν από το βοριά, συνοδείες ολάκερες, φτώχειες και συμφορές μαζεμένες από τις τέσσερις άκρες του κόσμου. Η ταξιδεύουσα Βαβέλ κρύωνε και πεινούσε, κουκουλωνόταν με κουρελούδες και παλιοτσούβαλα, έκανε πως κοιμόταν, μα δεν κοιμόταν. Ονειρευόταν με τα μάτια ορθάνοιχτα, όχι να φτιάξει πύργο πανύψηλο, να

φτάσει στο Θεό και ν' αγγίζει τα πόδια του, αλλά σπιτάκια ταπεινά, ήσυχα, με τη φωτιά αναμμένη, το φαΐ έτοιμο ν' αχνίζει μέσα στην καπνισμένη χύτρα.

Έστερα τ' όνειρο έσβηνε, ξαναβρίσκονταν οι Βαβελιανοί στην υγρή και ανεμοδαρμένη κουβέρτα, κουβέντιαζαν με νοήματα, με χειρονομίες, μ' ένα παγούρι νερό που πέρναγε από χέρι σε χέρι. Οι γυναίκες τάιζαν τα μωρά, τα τύλιγαν με χράμια και τ' αποκοίμιζαν. Σιγά σιγά τ' ανθρώπινο κοπάδι λούφαζε και δεν ακουγόταν παρά τ' αγριεμένο κύμα που τσάκιζε πάνω στου караβιού τις μάσκες..

Άρης Φακίνος

πολκάκι (το): κοντή γυναικεία ζακέτα με κουμπιά
μάσκες του караβιού: ο; πλευρές της πλώρης